

Talous- ja palkkapalveluiden tuotannon järjestäminen / EVA-arviointi

Kunnan ikäjohtamiseen liittyy, että eläköitymiset pyritään ennakoimaan ja suunnittelemaan yhdessä eläkeikää lähestyvän henkilökunnan kanssa. Kunnan pitkäaikainen kirjanpitäjä on irtisanoutunut yllättäen keväällä 2022. Kunnassa on käynnistetty viipymättä uuden kirjanpitäjän rekrytointi, joka ei tuottanut tulosta. Vakanssin tehtävänimike muutettiin taloussihteeriksi ja kelpoisuusehtoja madallettiin, mutta tämäkään ei tuottanut tulosta. Esimies on ollut yhteydessä rekrytointipalveluita tuottavaan yritykseen, mutta toimeksiantoa sille ei ole annettu. Toinen rekrytointiyritys on ottanut hakuilmoituksen nähtyään kuntaan yhteyttä ja tarjonnut palveluitaan sekä suorahaun että henkilövakuurauksen käynnistämiseksi. Kirjanpitotaitoisen taloussihteerin löytämiseksi on asiassa oltu yhteydessä myös Monetra Oulu Oy:öön, joka on käynnistänyt kirjanpitäjän rekrytoinnin sekä yhtiön omaa toimintaa että Pelkosenniemen kuntaa varten. Monetra on jo vuosien ajan hoitanut kunnan palkkahallinnon. Samassa yhteydessä on neuvoteltu mahdollisuudesta siirtää talouspalvelut Monetran tuotettavaksi. Kunnassa on käytettävissä budjetäärinen tarjous myös Kuntalaskenta Oy:ltä sekä palkka- että talouspalveluiden siirtämiseksi yhtiön hoidettavaksi.

Seuraavassa arvioidaan asiaan liittyviä vaikutuksia:

Vaikutustyyppi	Positiivinen vaikutus	Negatiivinen vaikutus	Ei vaikutusta
Kuntalaisvaikutukset			x
Ympäristövaikutukset	x		
Henkilöstövaikutukset	x		
Talousvaikutukset		x	
Yritysvaikutukset	x		
Vaikutus riskienhallinnan kannalta	x		

Talous- ja palkkapalveluiden tuotannon järjestämisessä on kysymys strategisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti merkittävästä muutoksesta, jolla tavoitellaan pitkän aikavälin positiivisia vaikutuksia erityisesti kunnan lakisääteisen taloushallinnon tehtävien hoitamiseksi kustannustehokkaasti, henkilöstökuormitusta vähentäen ja tuotannon keskeytymisriskiä minimoiden.

Vaihtoehtoiset organisaatioratkaisut

Seuraavassa arvioidaan kolmea eri vaihtoehtoa:

- 1) talouspalvelut hoidetaan kunnan omana toimintana kuten nykyisin, palkkahallinto säilyy Monetralla
- 2) talouspalvelut ulkoistetaan Monetralle, palkkahallinto säilyy Monetralla
- 3) talous- ja palkkapalvelut ulkoistetaan Kuntalaskennalle

	Oma tuotanto	Monetra	Kuntalaskenta
Kuntalaisvaikutukset	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta
Ympäristövaikutukset	Ympäristökuormitus pysyy ennallaan	Digitaliset palvelut lisääntyvät, mikä vähentää ympäristökuormitusta	Digitaliset palvelut lisääntyvät, mikä vähentää ympäristökuormitusta
Henkilöstövaikutukset	Kunnan löydettävä uusi kirjanpitäjä; ulkoistustilanteessa ei liikkeenluovutusta tms. vakanssimuutoksia	Henkilöstön työtehtävät selkiytyvät, talousprosessit kehittyvät, käyttöönottoprojekti vaatii resursseja, palkkahallinto ja siihen liittyvät prosessit ja järjestelmät pysyvät ennallaan	Henkilöstön työtehtävät selkiytyvät, talousprosessit kehittyvät, käyttöönottoprojekti vaatii resursseja, vaatii koko henkilöstön uudelleen koulutuksen henkilöstöhallinnon järjestelmään, vaatii palkkahallinnon prosessien uudelleenmuotoilun
Talousvaikutukset	Ei muutosta nykyiseen: korkeat talousjärjestelmien ylläpitokustannukset säilyvät kunnalla	Käyttöönottoprojektin hinta on korkea, jatkuvan palvelutuotannon kustannukset talouspalveluiden osalta samaa luokkaa kuin Kuntalaskennalla, mutta edullisemmat palkkahallinnon osalta; talous- ja henkilöstöhallinnon prosessien tehokkuus paranee	Käyttöönottoprojektin hinta on edullisempi, mutta jatkuvan palvelutuotannon kokonaiskustannukset ovat korkeammat kuin Monetralla; talous- ja henkilöstöhallinnon prosessien tehokkuus paranee
Yritysvaikutukset	Yksityiset työpaikat eivät lisäännä; työpaikka säilyy kunnassa	Monetra on kuntaomisteinen yhtiö, joten yksityiset työpaikat eivät lisäännä	Kuntalaskenta on perheyhtiö, joten yksityiset työpaikat lisääntyvät, mutta eivät nekään omassa kunnassa
Vaikutus riskienhallinnan kannalta	Ei muutosta nykyiseen: talouspalveluiden haavoittuvuuden aiheuttama epävarmuus jatkuu. Mikäli rekrytointia ei saada toteutettua, kunta ei kykene hoitamaan lakisääteisiä tehtäviään	Riippuvaisuus yhden henkilön työpanoksesta poistuu, sijaistukset järjestyvät isommasta osaajatiimistä, palkkahallintoon ei tarvita muutoksia	Riippuvaisuus yhden henkilön työpanoksesta poistuu, sijaistukset järjestyvät isommasta osaajatiimistä, myös palkkahallinnon palvelutuottaja vaihtuu

Kunnan IT-kustannukset ovat huomattavat. Esimerkiksi Laplt:lle Pelkosenniemen kunta maksaa vuosittain yli 200000 euroa. Kustannukset aiheutuvat monista palveluista, kuten palvelin-, tietoverkko-, työasema- sekä lukuisista

tietojärjestelmäpalveluista. Sen lisäksi kustannuksia aiheutuu eri järjestelmätoimittajien lisensseista, palvelumaksuista ja muista veloituksista, kuten tietojärjestelmiin tehtävät muutostyöt ja niiden aiheuttamat koulutukset. Taloushallinnon palveluiden tuottaminen aiheuttaa myös erilliskustannuksia kyseisten järjestelmien, kuten kirjanpito-, taloussuunnittelu- ja tilinpäätös- ja raportointi- osto- ja myyntireskontra, laskutus-, laskujen kierrätys ja maksuliikenne käytöstä, ylläpidosta ja kehittämisestä. Pelkosenniemen kunnan IT-kustannukset vuonna 2021 olivat yhteensä **piip** euroa. Talousjärjestelmien osuuden on arvioitu olevan vuodessa on 50000 euroa, sisältäen investointiluoteiset muutostyöt järjestelmiin.

Talouspalveluiden henkilöstötyömäärä on arvioitu 1,5 htv:n suuruiseksi, sillä kirjanpitäjän työn lisäksi osa hajautetuista taloustehtävistä, kuten laskujen tiliointi, osto- ja myyntireskontra sekä maksuliikenne siirtyvät mahdollisessa ulkoistuksessa palvelukeskukselle. Lisäksi talouspalveluissa tehdään erilaisia selvittelyjä muille viranomaisille ja huolehditaan hankkeiden maksatuksista ja muista taloustehtävistä, joiden voidaan nähdä sisältyvän osin hankkeiden projektipäälliköiden tehtäviin.

Käyttöönottoprojekti edellyttää työpanosta myös kunnan puolelta esimerkiksi käyttöönotettavien tietojärjestelmien määrittelyjen ja henkilöstön koulutuksen osalta.

Seuraavaksi laaditaan kustannusarvio eri vaihtoehtoista.

Kustannusarvio (euroa)	Oma tuotanto	Monetra	Kustannuslaskenta
Käyttöönottoprojekti	0	125 000	58 000
Jatkuva palvelutuotanto	Palkat 65 000 Tietojärjestelmät 35000 Yhteensä 100 000	80 000 + 30 000 = 110 000	Yhteensä 70 000

Yhteenvedona esitetään, että talous- ja palkkapalveluiden tuotanto nykyisessä muodossaan ja siirtäminen kokonaisuudessaan Monetran hoidettavaksi ovat kustannuksiltaan samaa luokkaa, mutta Kustannuslaskennan tarjoama vaihtoehto on selvästi edellisempi. Siirto palvelukeskukselle pienentää kunnan talouspalveluiden haavoittuvuutta ratkaisevasti, mikä on lakisääteisistä tehtävistä suoriutumisen lisäksi henkilökunnan työn kuormittavuutta parantava tekijä. Käyttöönottoprojektiin liittyvä riski on Monetran tapauksessa pienempi, kun vain talouspalvelut ulkoistetaan ja siirto tehdään samalle palvelutuottajalle kuin palkkapalvelut jo ovat. Monetran eduksi on todettava myös henkilöstön itsepalvelujärjestelmä ESSS:n säilyminen, jolloin vuoden 2022 alussa tehty koulutusinvestointi en mene hukkaan.

Lisähuomiona esitetään, että palvelukeskuksista on saatavilla myös erilaisia tukipalveluita, kuten rekrytointi- ja hankintapalveluita, mutta niitä ei ole tässä vaikutusten arvioinnissa tarkasteltu.